

42594

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

KMETJSKI LIST

Kmetijska družba — zadruga

Potrebna reorganizacija Kmetijske družbe. — Stvarni razlogi za organizacijo. — Pomemben govor ministra Puelja

Četrtek 29. decembra preteklega leta bo ostal za Kmetijsko družbo zgodovinski dan. Tega dne so namreč delegati družbe na izrednem občnem zboru sklenili, da se družba primerno potrebam časa izpremeni v zadrugo, da bomo tem lažje ustrezali potrebam nove dobe. Kakor pa so že govorniki sami na občnem zboru poudarjali, je reorganizacija bolj pravnega značaja, ki ne izpreminja posebno bistva družbe, ampak njen dosedanji delokrog samo izpolnjuje.

Zborovanje

Dvorana Delavske zbornice, kjer so delegati zborovali, je bila nabito polna. Zborovanje se je vršilo v najlepšem miru in redu strogo po pravilih.

Predsednik g. Detela je otvoril zborovanje nekaj po 11. uri. Po kratkem pozdravu je ugotovil sklepčnost izrednega občnega zboru, ker se je zborovanja udeležilo od 323 upravičencev 245 delegatov, torej nadpolovična večina, ki pa mora sklepati z dvetretjinsko večino. Nato je predstavil zborovalcem g. notarja Kuharja, ki je bil pozvan, da kontrolira uradni akt. V svojem nadaljnjem govoru je opisal na kratko dosedanjo lepo zgodovino Kmetijske družbe in njene zasluge za razvoj in napredek kmetijstva v Sloveniji. Danes pa je potrebno, da se družba prilagodi novim razmeram, ki zahtevajo pred vsem organizacijo trga za izvoz. To nalogo pa najlažje izvede zadruga, ki bo mnogo gibčnejša v svojem poslovanju kakor pa družba v dosedanji obliki. Glede članstva pa bo ostalo vse pri starem — vsi dosedanji člani namreč lahko postanejo člani zadruge, samo če plačajo delež v znesku 10 dinarjev, za katere jamčijo z dvakratnim zneskom.

Po govoru g. predsednika je prečital tajnik družbe g. Kafol udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pa brzojavki ministru za kmetijstvo gosp. Demetroviću in banu gosp. dr. Marušiču. Vse brzojavke je zbor sprejel z velikim odobravanjem.

Nato je povzel besedo podpredsednik družbe g. Lovro Petovar, ki je v kratkem, a jedrnatem govoru utemeljeval **razpust dosedanje družbe** in njeno preosnovo v zadrugo.

Med drugim je rekel: »V javnosti je bil današnji zbor že dovolj pripravljen. Slišali smo mnenje »za«, pa tudi »proti«. Toda nikjer nismo brali stvarnega razloga proti razpustu družbe in proti njeni preosnovi v zadrugo, pač pa so se oglašali v javnosti ljudje, ki so pisali proti preosnovi družbe iz drugih, nestvarnih, večinoma le iz političnih razlogov. Če pa bo družba preosnovana v zadrugo, bo iz nje izginila ti-

sta nesrečna politika, ki je družbi že toliko škodovala, da se bo res enkrat lahko pričelo resno gospodarsko delo.

Proti razpustu družbe in proti njeni preosnovi je nato govoril g. Demšar iz Zeleznikov. Toda tudi ta govornik ni mogel povedati nič stvarnega proti razpustu družbe, ampak je našteval na dolgo in široko samo stara očitanja na naslov prejšnjih družbinih odborov, ki so bili pa v javnosti že neštetokrat ovrženi. Veliko priznanja pa je žel govornik za svoje besede, ko je rekel, da kmetu najbolj škoduje kmetijska razcepljenost in nesloga. Ta nesloga pa se bo po njegovem mnenju nadaljevala tudi v zadrugi, zato pa preosnova v zadrugo ni potrebna, tem manj, ker se baje pripravljajo novi zakoni, ki bodo bolj potrebni kot zadruga bi bila po njegovem mnenju Kmetijska zbornica.

Precej dolgi govor g. Demšarja je izzval med poslušalci precej nevolje in zato je predlagal g. Tome, naj se govornikom omeji čas za govor samo na 5 minut.

Veliko večjo pozornost kot govor g. Demšarja pa je izzvala pri poslušalcih izjava gosp. Steblovnika iz Smartna ob Paki, kjer pravi med drugim, da smatra on in njegovi somišljeniki vse sklepe zadnjega občnega zboru za neveljavne, potem pa predlaga, naj ostane družba taka kakršna je, dokler ne dobe slovenski kmetje svojega zastopstva v novi Kmetijski zbornici.

Delegat g. Černe predlaga, naj ostane tudi po preosnovi družbe premoženje podružnic last le-teh. Delati bo treba tako, da bo družba enkrat lahko zborovala v svojih prostorih, ne pa kot gost v tujih.

Govor ministra Puelja

Burno pozdravljen je nato začel govoriti g. minister Ivan Puelj. Rekel je:

»Življenje je kakor reka, ki neprestano izpreminja svojo sliko. Če fotografirate reko dopoldne, potem pa pustite aparat nedotaknjen do popoldne in reko popoldne zopet fotografirate, boste dobili dve popolnoma različni sliki. Prav tako se izpreminjajo slike tudi v življenju.

Stara Kmetijska družba je vršila svojo nalogo nad vse lepo in častno. Slika današnjega gospodarskega življenja pa je popolnoma drugačna kot je bila poprej in s tem dejstvom mora računati tudi Kmetijska družba, ki se mora prilagoditi novim razmeram. Če bi družba tudi še danes skrbela samo za tehnični napredek kmetijstva, kot je doslej, bi ne bila več na višku svoje naloge, ampak bi to pomenilo samo času neprimerno trmoglavost. Mi pa moramo z duhom časa naprej.

Mi moramo družbo reorganizirati. Tehnični pouk in strokovna predavanja so sicer jako koristne stvari, za današnje razmere pa je to premalo. Danes nam je bolj kot kedaj potrebna organizacija prodaje kmetijskih pridelkov in vnovčevalnica. Danes pravijo tudi zadrugarji, da ni dovolj kmetu samo denar pobirati in ga organizirati, ampak kmetu je treba denar dovažati. To pa je mogoče le z organizacijo prodaje njegovih pridelkov.

Današnje gospodarstvo v Evropi temelji na kontingentih za uvoz in izvoz. Ta način gospodarstva bo trajal po mnenju strokovnjakov najmanj še 5, mogoče tudi še 10 let. Če pa je vsa trgovina v Evropi organizirana na tej podlagi, moramo ž njo računati tudi mi. Mi vidimo že danes v trgovini z Avstrijo, kaj pomenijo kontingenti za nas.

Mi vemo, kako silno so padle cene pri nas, ko še nismo imeli organiziranega izvoza. Ko pa smo začeli nam dovoljeni kontingent za izvoz živine smotreno izkoriščati, so se cene takoj dvignile in dvignile bi se bile še bolj, če bi bili mi organizirani kot zadruga.

Strokovnjaki v Nemčiji in v Italiji se danes močno bavijo z vprašanjem, ali naj se odločijo za pridelovanje žita ali pa za rejo živine. Eni kot drugi so mnenja, da Italija in Nemčija ne bosta mogli rediti dovolj živine, če se vržeta na žito, ali pa obratno. Za nas je to važno vedeti, ker prihajata te dve deželi v prvi vrsti v poštev za naš izvoz. Karkoli pa bosta ti dve državi uvažali, bo vse določeno po kontingentih. Take kontingente pa lahko prevzamejo ali posamezniki ali pa zadruga. Jaz ne vidim nobene potrebe, da bi morali ravno posamezniki zaslужiti pri vagonu blaga po 10.000 dinarjev, pač pa bi bilo za naše gospodarstvo silno potrebno, da zaslužio ta denar zadruga.

Naši nasprotniki trde, da nam bo zadruga škodovala. Jaz pa vprašam: Če so zadruga tako škodljive, zakaj se je potem tudi Katoliško tiskovno društvo izpremenilo v zadrugo? Kje je tukaj logika, kje je pamet?

Naglasiti pa moram še to: Z nameravano preosnovo Kmetijske družbe se družbi nič ne jemlje, ampak se samo daje! Družba bo samo pridobila in zato pozivam in vabim vse, tudi nasprotnike, naj ne stoje križem rok ob strani, ampak naj pridejo tja, kjer se dela!

Glasovanje.

Pred glasovanjem je stavil delegat Ažman še sledeči predlog:

»Izredni občni zbor Kmetijske družbe v Ljubljani dne 29. decembra 1932 pooblašča gospode Otona Detelo, Iva Sancina, Lovra Petovarja, dr. Spiller-Muysa in Malana Mravljeta, da sestavijo zaključni račun in bilanco družbe ter izročijo premoženje družbe z aktivni in pasivi novoustanovljeni zadrugi: Kmetijska družba v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo s sedežem v Ljubljani, ali pod slično tvrdko, ter da podpišejo potrebne listine in izjave za vpis lastninske pravice pri družbenih zemljiščih na

ime nove zadruga, ki prevzame vse premoženje družbe.

Ta predlog je bil soglasno sprejet, nakar se je prešlo k poimenskemu glasovanju.

Glasovalo je po ugotovitvi g. predsednika Detele 248 delegatov. »Za« je glasovalo 188 delegatov, torej znatno več kakor je bilo potrebno, »za« pa je glasovalo tudi še nad 30 odbornikov. »Proti« je glasovalo 46 delegatov, nekaj pa se jih je glasovanja vzdržalo.

S tem je bil sklep, da se Kmetijska družba preosnuje v zadrugo, z ogromno večino sprejet.

Nova zadruga.

Takoj po glasovanju so se delegati večinoma razšli, ostali pa so v dvorani še odborniki, ki so se takoj odločili za organizacijo zadruga.

Po pravilih nove zadruga, ki jih je prečital g. narodni poslanec Mravlje, obsega delokrog zadruga vso državo, predvsem pa Dravsko babinovino. Člani nove zadruga postanejo lahko vsi dosedanji člani družbe, če plačajo 10 dinarjev, novi člani pa tedaj, če jih sprejme glavni odbor. Nova zadruga pristopa kot članica k »Zvezi slovenskih zadruga«.

Novi odbor zadruga.

Nato je bil izvoljen naslednji odbor:

Predsednik: Detela Oton, veleposestnik, Preddvor-Kranj. Podpredsednika: Petovar Lovro, veleposestnik, Ivanjkovci, Sancin Ivo, načelnik kmet. oddelka v p. v Ljubljani. Člani izvršilnega odbora: Ivan Grad, Beričevo; Ivan Ažman, posestnik in župan, Hraše-Lesce; Fran Hočevar,

posestnik, Struge-Dobropolje; Ivan Pipan, posestnik, Vižmarje-St. Vid n. Lj.; Pestotnik, živinozdravnik, Ljubljana; Stanko Lenarčič, Nova vas pri Rakeku. Širši odbor: Martin Bajuk, Božjakovo-Metlika; Bučar Lavoslav, Kostanjevica; Gorečan Franc, Višnja vas-Vojnik; Florjan Gajšek, Zusem-Loka pri Zusmu; Anton Kersnik, veleposestnik, Brdo-Lukovica; Albin Koman, narodni poslanec, Vižmarje-St. Vid n. Lj.; Alojzij Kolenc, učitelj in posestnik, Zagorje ob Savi; Štefan Kūhar, posestnik, mlin., Puconci; Franc Mastnak, Dramlje; inž. Franjo Mikuž, Beltinci; Milan Mrovlje, nar. poslanec, Ljubljana; Josip Matko, Gotna vas-Novo mesto; Josip Omladič, Polče-Braslovče; Ivan Pucelj, minister, Velike Lašče; Josip Prijatelj, posestnik, Tržišče-Mokronog; Ferdinand Roš, Hrastnik; Jozo Rautar, živinozdravnik, Kamnik; dr. Spiller-Muys, agrarni komisar v p., Ljubljana; Terčelj Stanko, posestnik, Sv. Jurij ob Pesnici; Ivan Urek, narodni poslanec, Globoko-Brežice; Anton Zdolšek, Hotunje-Ponikva ob J. ž.; Jakob Zemljič, narodni poslanec, Radenci-Radgona; inž. Franjo Pahernik, Vuhred. — Nadzorni odbor: Načelnik: Andrej Zmavc, vinarski nadzornik, Maribor; podnačelnik: Anton Meden, posestnik, Begunje pri Cerknici; člani: Valentin Babnik, posestnik, St. Vid n. Lj.; Ivan Hodnik, Srednja vas v Bohinju; Ivan Rus, posestnik, Grosuplje; Josip Verbič, posestnik, Vrhnika 7; Josip Matijan, posestnik, Vižmarje.

Ta sestava odbora daje vsa jamstva, da bo tudi nova zadruga le nadaljevala delo prejšnje Kmetijske družbe.

Opozorilo članom Kmetijske družbe!

Ker so objavili nekateri časopisi nepravilne podatke o sprejemu starih in novih članov k novo ustanovljeni zadrugi, podajamo naslednje pojasnilo:

Vsi dosedanji stari člani Kmetijske družbe lahko postanejo člani zadruga, ako vplačajo 10 Din kot delež in podpišejo pristopnico. — Nanovo pristopli člani pa morajo vplačati pristopnico v znesku 30 Din in poleg tega kot delež 10 Din. Sprejem zadnjih mora potrditi glavni odbor Kmetijske družbe.

Načelnštva kmetijskih podružnic se naprošajo, da čim preje zberejo predvsem naročnino za list »Kmetovalec« za leto 1933 v znesku

25 Din

in jo pošljejo s prejetimi položnicami in seznama Kmetijski družbi v Ljubljani.

100.000 dinarjev za brezposelne

Nj. Vel. kralj je poklonil delavskemu strokovnemu savezu 100.000 Din za podporo brezposelnih.

Zamenjava 10- in 1000dinarskih novčanic

Finančni minister je izdal odlok, po katerem se umaknejo iz prometa bankovci po 10 dinarjev druge stalne izdaje in sedanji bankovci po 1000 Din stalne izdaje z datumom 30. novembra 1920. Te novčance se bodo zamenjale za druge v roku treh let.

Ali ni škoda denarja?

Ameriški proračun za naslednje leto odmerja 43% vseh izdatkov za vojaške namene; 15 milijonov bodo uporabili za gradnjo letal, 43 pa za gradnjo novih vojnih ladij. Skoro polovico vsega proračuna je torej namenjenega za vojno, kaj pravi k temu ameriško ljudstvo in

Prva številka »Kmetovalec« od 15. januarja 1933 se bo doposlala brezplačno vsem dosedanjim članom, zato je ni treba vračati. Vse nadaljnje številke se pa pošljejo samo onim naročnikom, ki so vplačali naročnino za leto 1933. Tudi na poslani seznam, ne da bi se istočasno nakazala naročnina, se družba ne more ozirati.

Vplačilo deležev.

Prvi številki »Kmetovalec« z dne 15. januarja 1933. se bodo priložile pristopnice in položnice v namen vplačila zadružne članarine, oziroma deležev po 10 Din, in vsled tega, da ne bo zmešnjav pri nakazilu naročnine za »Kmetovalec« in pri zadružnih deležih, je nakazovati ta vplačila strogo ločeno. — Zadružni deleži se plačajo enkrat za vselej.

Kmetijska družba v Ljubljani.

tisti, ki jim je pri srcu mir sveta, je postranskega pomena. Na drugi strani pa vidimo, da je v Ameriki nad 6 milijonov brezposelnih, in gotovo bi bilo pametnejše, da bi se tem revežem kakorkoli pomagalo s tem ogromnim denarjem.

Opozorilo!

Zveza jugoslovanskih hranilnic nam je poslala naslednje opozorilo:

»Ker se med občinstvom širijo popolnoma neosnovane vesti, da bodo vlagatelji denarnih zavodov izgubili do 40% svojih vlog, ugotavljamo, da so take tatarske vesti brez vsake podlage in utegnejo izvirati iz napačnega tolmačenja zakona o zaščiti kmetov, katerim se bo baje dolg odpisal, ako so plačevali 40% ali morda celo višje obresti od svojih dolgov. V naši banovini pa tako visokih obresti ni plačeval noben kmet in tudi, ko bi jih bil, se to vlagatelj prav nič ne tiče. Ti naj ohranijo mirno kri, ker bodo dobili vse svoje vloge z obrestmi vred nazaj. Treba bo pač malo potrpljenja, ker se posojila ne dajo kar čez noč izterjati.

Nerešena uganka

Takih ugank se nam zlasti zadnja leta pojavlja ob vsakem koraku življenja. Med njimi so tudi take, ki so dalekosežnega pomena, zamotne pa tako, da se jih marsikdo v svoji komodnosti raje izogiba ali pa jih iz drugih nagibov pušča ob strani.

Ena teh ugank je nerešeno vprašanje, kdo je tipičen (povprečni) kmet in kakšne so njegove vitalne življenske potrebe. Medtem ko si ga eden predstavlja v obliki mogočnega vaškega magnata, ga gleda drug kot notoričnega pijanca, tretji nepoboljšljivega zapravljivca, četrti zakrknjenega, škodoželjnega, častihlepnega skopuha itd. Vsak ga navadno slika v pozi, v kateri ima v danih okoliščinah opravka s kmetom. Tako ima n. pr. gostilničar opraviti s postopači, lemuhi in zapravljivci, advokat s škodoželjnimi in častihlepneži, sodnik poleg tega tudi s skopuhi in bahači, trgovec pa z imovitimi mogotci.

Nikdo od teh in še veliko drugih pa morda niti ne ve, da povprečen kmet le zelo poredko stopa med ostali svet. Vsak teden je le v cerkvi, komaj mesečno pri kakem obrtniku, v mestu pa jih polovico ne vidimo po cela leta.

Seveda so gotove izjeme okoliških kmetov (ki pa se niti primerjati ne morejo z razmerami, v katerih živi povprečen kmet), nadalje kmetov s postranskimi zaslužki in prebivalci v bližini sedežev industrijskih ali drugih podjetij, katera dajejo družinam neposrednih zaslužkov, ali pa nudijo vsaj priliko za ugodnejše vnovčevanje svojih pridelkov.

Ako se tu pa tam pojavi tudi kak premožen kmet, ki živi morda tudi izključno od kmetije (a je teh jako malo), še ne smemo misliti, da je zato bogata tudi sosedna domačija. Če je z nadčloveškim garanjem, pritrgovanjem in vzorno štednjo grabilo skupaj celo vrsto pokolenj, potem je razumljivo, da — ako gre vse po sreči — na taki domačiji mora nastati večje ali manjše bogastvo. Ni pa učenjaka, kateri bi si upal prevzeti našo povprečno kmetijo in v današnjih razmerah mogel govoriti o kakem obogatjenju.

Zato bi bilo vsem tistim, ki sanjajo o lepih šansah povprečnega kmetovaleca, priporočati, naj vendar poizkusijo s kmetijstvom praktično pokazati na dosežene uspehe. Zato mu bomo vsi iz srca hvaležni in kljub prirojenemu konservativizmu ga bomo navdušeno posnemali ter mu v vsem z navdušenjem sledili.

Dokler se ne reši zgornje vprašanje — vse dotlej je delo naših politikov, gospodarstvenikov, sociologov in kulturosocev na naši vasi le dvomljive vrednosti.

Tine.

Živinske kužne bolezni prenehale

V tem tednu so končali uradni pregledi glede živinskih kužnih bolezni, zlasti slinavke, ki se je pojavila v Ljubljani in njeni okolici. Svoječasno izdana naredba, ki je prepovedovala živinske sejme, je s tem ukinjena ter se bodo odslej v Ljubljani sami kot tudi v vseh sosednjih okrajih zopet mogli vršiti redni živinski sejmi.

Članom Kmetijske Matice

vljudno sporočamo, da je začela ta teden uprava Kmetijske Matice razpošiljati letošnje knjige. Vsi, ki so knjige naročili, prejmejo iste najpoznejše prihodnji teden. — Ker je tiskanih nekoliko izvodov več, kakor je bilo priglašanih članov, sprejema uprava Kmetijske Matice naknadne prijave, toda samo dotlej, dokler traja zaloga. — O knjigah samih spregovorimo obširneje v prihodnji številki.

Mladina

Za izobrazbo kmetijske mladine

Prosvetno-organizatorični tečaji »Zveze kmetijskih fantov in deklet«.

Mlada kmetijsko-delavska generacija si je v svojem organiziranem pokretu nadela nalogo, da s svojim delom duhovno in gospodarsko dvigne našo slovensko vas in jo osamosvoji od slehernega jerobstva. V spoznanju, da je to mogoče doseči le s smotrenim prosvetnim in strokovno-gospodarskim ter gospodinjstkim delom, se za to delo kmetijska mladina skrbno pripravlja in vzgaja s tem, da se organizira v »društvi kmetijskih fantov in deklet«, kjer ji je za to vzgojo dana možnost in prilika. Nešteta visoko aktivna društva širom Slovenije pričajo, da je mlada kmetijsko-delavska generacija zdrava ter da dobro razume nalogo, ki si jo je kmetijsko-delavska gibanje nadelo. V sodelovanju s šolano inteligenco, ki vidi v tem gibanju in delu splošno narodno korist, ustvarja ta mladina neprecenljive vrednote kmetijsko-delavskemu stanu in vobče vsemu slovenskemu narodu.

Kmetijsko-delavski mladini da osnovna šola le osnovne pojme in pogoj za nadaljnjo izobrazbo, toda za resnično življenje je vse to premalo. Po osnovni šoli znata fant in dekle pisati, brati, računati, v ostalem pa sta prepuščena sama sebi. S takim znanjem se potem lotita kmetovanja, gospodinjstva v kmetijski hiši, vzgoje svojih otrok in se tudi udeležujeta v javnem življenju. Vse to delo pa je za današnji čas prešibko, zakaj za dobro delo je treba biti dobro in skrbno pripravljen in vzgojen. Le trdna vzgoja in pripravljenost sta jamstvo, da bo moglo kmetijsko-delavsko ljudstvo samostojno premišljevat o sebi in svojih življenjskih interesih, samostojno odločati o socialnih, kulturnih in političnih vprašanjih. Tega znanja in vzgoje pa je treba pridobiti, seznaniti se z javnim življenjem, utrditi se v duševni razsodnosti.

V ta namen prireja »Zveza kmetijskih fantov in deklet« prosvetno-organizatorične tečaje. Doslej sta se vršila dva taka tečaja: prvi od 1. do 7. decembra 1930, ki je bil šele začetek tovrstne izobrazbe in vzgoje kmetijsko-delavske mladine, drugi pa od 23. februarja do 1. marca 1931, ki je pa že dokazal tako po številu udeležencev in sami svoji vrednosti svoj preveliki pomen. Skupno se je na prvem in drugem tečaju izobraževalo nad sto fantov iz vseh krajev naše domovine. Ti fantje so potem šli na svoje domove, kjer s tako izobrazbo oboroženi vršijo ogromno delo ter stoje v tem delu kot neomahljivi kulturni in socialno-politični pionirji našega podeželja.

V takih tečajih je globoko začrtana smer prosvetnega in kulturnega udeleženja naše »Zveze kmetijskih fantov in deklet«; so pa obenem najjačje sredstvo za doseg cilja, ki si ga stavlja mlado kmetijsko-delavska gibanje. Po prvih uspehih, ki so bili doseženi s prvima tečajema za fante, je stopila »Zveza« krepko naprej, zavedajoča se, da je isto vprašanje nič manj važno tudi za dekleta iz slovenskega podeželja.

Prvi dekliski tečaj.

Z veliko skrbnostjo in neumornostjo je pričela »Zveza« pripravljati 1. tečaj za dekleta. In dober sad so obrodile te predpriprave: 40 deklet je prihitelo na tečaj.

V torek, 3. t. m. se je vršila v prostorih humanistične gimnazije v Ljubljani otvoritev tečaja. Poleg tečajnic se je otvoritve udeležilo častno število zastopnikov raznih organizacij, pred-

stavnikov oblasti ter mnogo prijateljev in sodelavcev kmetijsko-delavskega gibanja.

S pozdravnim nagovorom gostom in dobrodoščilo vsem tovarišicam tečajnicam, je otvoril tečaj predsednik »Zveze« tov. Ivan Kronovšek, imenom pozdravil zastopnika banske uprave g. inž. Zidanška, zastopnika prosvetnega oddelka g. Škulja, zastopnika »Zveze slov zadrug« tov. Šifrerja in Rožeta, zastopnika »Zveze kulturnih društev« g. dr. Jožo Mihelaka, zastopnika »Kmetijske družbe« tov. F. Kafola, zastopnika »Kmetijske Matic« in akademskega agrarnega kluba »Njivec« tov. Stanko Tomšiča, zastopnika J. N. A. D. »Jadrana« tov. France Gerželja, zastopnike tiska, vse predavatelje in prijatelje. V svojem govoru je zlasti poudarjal s koliko požrtvovalnostjo je »Zveza« ta tečaj organizirala ter naročal dekletom, naj skrbno sledo predavanjem in tečaju sploh, da bodo čim bolj bogate na znanju odšle na svoje domove in v svoje vasi, kjer naj vsestransko širijo pridobljeno znanje. Prav tako pa se je tov. predsednik iskreno zahvalil vsem, ki so kakorkoli s podporo in delom pomogli do ureditve tečaja.

V imenu banske uprave je želel dekletom in »Zvezi« najlepših uspehov g. inž. Zidanšek, v imenu prosvetnega oddelka pa g. Strekelj.

Zatem je tajnik »Zveze« tov. Vlado Kreft prikazal ves načrt tečaja, iz katerega posnemamo naslednji razpored predavanj:

Načrt predavanj

Sreda 4. januarja: od 8—10: Mleko in mlečni izdelki, ref. Pavlica; — od 10—11: Zena v javnem življenju, dr. Novak; Ogljed tiskarne »Merkur«; — od 2—3: Kaj je kmetijski pokret, pred. Kronovšek; od 3—4: Gojenje sobnih in vrtnih cvetic, nadz. Strekelj; od 4—5: O dolžnosti tajnika, taj. Kreft. — Četrtek 5. januarja: od 8—9: Zena v javnem življenju, dr. Novak; — od 9—10: Dolžnosti predsednika, pred. Kronovšek; Ogljed mest, klavnice; — od 2—3: Gojenje in uporaba zelenjave, nadz. Strekelj; — od 3—4: Gojenje zelenjave pozimi, nadz. Strekelj; — od 4—5: Zenske bolezni, dr. Konvalinkova; od 5—6: O lepem vedenju, pred. Kronovšek. — Petek 6. januarja: od 8—10: Dožnosti tajnika, tajnik Kreft; — od 10—11: Dopisovanje, urednik F. Gerželj; Ogljed muzeja; — od 2—3: O denarstvu, tov. Gomišček; — od 3—4: O trgovini, tov. Gomišček. — Sobota 7. januarja: od 8—9: Kmetijska žena in kultura, urednik F. Gerželj; — od 9—10: Govedoreja, ing. Jelačin; — od 10—12: Domača obrt, ravnatelj Račič; — od 2—3: Pravni položaj žene, tov. Schauer; — od 3—5: Naprava sadnih sokov, nadz. Strekelj; — od 5—6: Dolžnosti knjižničarja, tov. J. Škrabar. — Nedelja 8. januarja: od 9—10: Dolžnosti blagajnika, tovariš Kreft; — od 10—11: O tisku in knjigi, tovariš S. Tomšič; — od 11—12: Zadrugištvo, rev. Rožet. — Ponedeljek 9. januarja: od 8—9: Prašičereja, ing. Wenko; — od 9—10: Perutinarstvo, ing. Wenko; od 10—11: Dolžnosti predsednika, pred. Kronovšek; Ogljed tovarne »Pekatelec«; — od 2—3: Konserviranje sadja in povrtnin, tajnik Kafol; — od 3—4: Pomen zadrugištva v gospodinjstvu, rev. Rožet; — od 4—6: Nega in vzgoja otroka, dr. Konvalinkova. — Torek 10. januarja: od 8—9: Priprava jedil; od 9—10: Priprava jedil z ozirom na domačo potrošnjo, ravnateljica g. Zemljanova; — od 10—11: Konserviranje sadja in povrtnin, tajnik Kafol; — od 11—12: Pomen zadrugištva v gospodinjstvu, rev. Rožet; — od 2—3: Pravni položaj žene, dr. Maček; — od 3—4: Kako vzgojo in izobrazbo nudijo d. k. f. d., pred. Kronovšek; — od 4—5: Higijena kmetijskega doma, dr. Petrič. — V 3 večerih obisk drame, opere in kina.

Vsem dekletom želimo, da se kar najboljšo počutijo v Ljubljani, zlasti pa, da na tečaju čim bolj obogate svoje znanje, ki ga bodo gotovo vedele prav in plodonosno naložiti kot lepo prosvetno in kulturno glavnicu vsega naroda.

Iz društvenega življenja

Seja Celjskega pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet se vrši na praznik sv. Treh kraljev, 6. jan. 1933, ob 9. uri dopoldne v Celjskem domu z običajnim dnevnim redom. — Prosimo vse tovariše odbornike in zastopnike naših društev, da se seje gotovo udeležijo. — Odbor.

Orla vas. Naše »Društvo kmetijskih fantov in deklet« priredi v najkrajšem času velezanimivo narodno igro »Razbojnik Guzaj«, ki je vzeta iz resničnega življenja. Datum prireditve bomo pravočasno sporočili.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Skozi vse leto smo se le redkokdaj oglasili. Lahko bi nam rekli, da spimo »spanje pravičnega«. Toda ni tako.

V oktobru smo priredili opereto »Petkov Tone«, ki nam je prav dobro uspela. Stare igralške moči so prav dobro podale svoje vloge. Tudi novinci niso zaostali.

Popolno priznanje za to delo zasluži tov. Karel Korošec, ki je vodil režijo.

Po končanem poljskem delu se je zopet lepo počivil tamburaški zbor. Pridobil je novih moči, novih članov. Toda premalo je to. Skozi leta od ustanovitve je društvo aktivno napredovalo. V minulemu letu pa je precej zaostalo.

Vzrok temu? Izgubili smo vodilne moči, deloma k vojakom, deloma za boljšim zaslužkom. In zraven vsega tega naša ožja inteligenca nam le navidezno naklonjena, uvidevač, da ne premakne naše trdne volje, nam je začela kazati hrbet.

Ostali smo sami. Toda kljub vsem nedostatkom in izpodirivanju kmečko-delavske ideje, se hočemo kot priprosti kmečki fantje in dekleta sedaj v novem letu boriti, da bomo brez ovir dobro započeto delo lahko nadaljevali. Pred vsem nam je društvena soba sedaj ponovno vrnjena, da lahko nemoteno delujemo.

Tone Markovič.

Pomemben sestanek delegatov »Kmetijske družbe«

Po občnem zboru »Kmetijske družbe« se je vršil v dvorani restavracije »Pri levu« lep sestanek, ki so se ga udeležili večinoma vsi delegati. Dvorana je bila nabito polna; pravo kmetijsko razpoloženje je vladalo med prisotnimi. Sestanka se je udeležil tudi minister Ivan Pucelj in več narodnih poslancev. Poročali pa so na sestanku: nar. poslanec Ivan Urek o vprašanju razdolžitve kmetov, ki je zlasti poudarjal velik pomen znižanja obrestne mere; nar. poslanec Lovro Petovar je poročal o delu Narodne skupščine ter o predstoječem novem volilnem zakonu, zakonu o občinah in društvenem zakonu; minister Ivan Pucelj pa je jedrnatno razpravljaval o našem gospodarstvu ter prikazal zdrav načrt naše gospodarske in carinske politike, ki mora nastopiti v naši državi, da bomo vzdržali težke čase in prebrodili krizo.

Vsem kmetijskim bralnim itd. društvom oz. odrom sporočamo, da sta izšli pred kratkim dve novi slovenski igri, ki sta zelo primerni za podeželske odre in sicer: veseloigra »Vodač«, ki jo igrajo tudi v Narodnem gledališču v Ljubljani — igra iz sodobnega kmetijskega življenja, polna humorja, ki bo gotovo žela obilo uspeha na vsakem odru — in žaloigra iz slovenskega kmetijskega življenja »Vrnitev«, povojna drama, ki odkriva težko usodo družine, v katero jo je pahnila vojna. Obe knjigi se naročata pri: Joža Vombergar, Ljubljana VII., Celovška c. 14. — Društvo, ki naroči oz. kupi določeno število izvodov (veliki odri 6, ostali 4), je prosto vsake avtorske takse.

Mogoče ste tudi vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetijski list brez presledka skozi celo l. 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, klub temu, da je niska, resnično težava; vendar najvljudneje prosi, da Vas ne bo treba radj 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom meseca januarja.

Kmetska mladina in politika na vasi

Danes se ukvarjajo s politiko zdravi, gluhi, slepi, hromi, pametni in ne vem še kakšni ljudje. Eni in drugi vidijo v njej dober kruh in za-služek.

Cudna stvar je politika: upravlja državo, sklepa pogodbe, premešča uradništvu, strmoglavlja vlado, diktira volitve itd. Posebno ob času volilne borbe lahko spoznaš vse njene muhe. Shodi, zborovanja, sestanki in govori, vse bije boj za zmago katerekoli politične stranke. Po posameznih državah, kakor so Nemčija, Avstrija, Bolgarija, je borba krvava in precejšnje šte-vilo mrtvih pade radi politične strasti. Nekoč sem celo čital, da je učence osnovne šole za-bodel svojega tovariša, ker sta bila nasprotnega političnega mišljenja. Če se dobro spominjam, se je slučaj dogodil v Sloveniji.

Res je, da je politična strast nekaj hudega in težko ozdravljivega.

Tudi Slovenci spadamo med one, ki prav radi politizirajo. Preteklo politično življenje je v jasni luči pokazalo politično nezrelost. Šte-vilne skrinjice ob volitvah so bile za to zado-sten dokaz. Še velike države, kakor Anglija in Nemčija se niso mogle meriti z nami — v šte-vilu skrinjic.

Pri vsaki politični borbi je bil kmet najbolj izpostavljen vsem gonjam političnih strank. K njemu so prihajale z najrazličnejšimi obljubami, ki jih potem večina ni izpolnila, ker jih tudi navadno ni mogla.

Sestojanuarski kraljev manifest je v Jugos-laviji napravil zaenkrat konec neznosnemu poli-tičnemu položaju.

Gotovo pa je, da se bomo po času povrnili v politično življenje, ki bo omogočilo v neki meri zopetno udejstvovanje strank. Radi tega je potrebno, da se že danes napiše par besed o tej bodočnosti — z ozirom na mladino.

Mladina je steber države. Ona se sicer uči od svojih prednikov, vendar prinaša vedno novih misli in idej.

Kmetska mladina še do najbližje preteklo-sti v javnem življenju ni mnogo sodelovala. Tudi sedaj je še njeno udejstvovanje malopomembno, ker ima polno-ovir, ki ji onemogočujejo hitrejši

polet, ali vendar je že nekaj znakov, ki kažejo, da se prebujajo. Želi sodelovati pri rešitvah vprašanj kulturnega, gospodarskega in političnega življenja. Ostanimo pri zadnjem.

Naša tragična politična preteklost ji mora služiti za primer.

Budno mora paziti na vas in tudi ponovno preprečiti, da bi vanjo zašla stara politična borba, radi katere so vaščani živeli v prepirih, spó-rih in sovražstvu. Osamosvojiti se mora in ne sme dopustiti, da bi zanjo drugi mislili in jo vodili po napačnih potih.

Sama misli in sama zaključuj!

S stalnim izobraževanjem in s samovzgojo boš to dosegla! Za tebe mora veljati načelo:

Kmetske glasove bo dobil le oni, ki je že s svojo preteklostjo dokazal, da so mu prvenstvene potrebe kmeta, šele potem poslanske dnevnice!

Kreft Vlado.

Planinka čaj

Bahovec olajša in preprečuje nadloge staranja, ker daje žilam prožnost, razredča kri, preprečuje poapnenje žil, pospešuje cirkulacijo krvi in ohrani do visoke starosti nezmanjšano delovno sposobnost. — Zavitek Din 20 — v apotekah.

Pobožne želje

Italija je majhna po svojem površinskem obsegu, prebivalstva pa ima nad 40 milijonov. Razumljiva je zato njena politika po pridobivanju na površini, kajti ljudje bi radi kruha in zemlje. Nekoliko si Italija pomaga s kolonijami, ki jih ima v Severni Afriki. Izgleda pa, da je tudi s tem malo pomagano, kajti zadnje čase povdarja italijansko časopisje potrebo kolonijalne ekspanzije (razširjenja), ki bi prinesla Italiji novih kolonij. Zanimivo pa je to, da bi bila Italija pripravljena opustiti to kolonijalno politiko, če ji Francija pusti svobodne roke drugod, kjer je Italija mnogo bolj zainteresirana, pri čemer misli pred vsem na Balkan in Srednjo Evropo. Res, pobožne želje.

Na Japonskem imajo fašiste

Zadnji veliki boji Japoncev s Kitajci v Mandžuriji, ki jo hočejo Japonci brezpogojno podrediti svojemu gospodarskemu in političnemu vplivu, so določeno pokazali imperijalistične želje in težnje. Zato nas dosti ne preseneča, ko beremo, da se je te dni osnovala na Japonskem fašistična stranka pod imenom »Nacionalna liga«, torej tudi nacionalisti. Voditelj stranke je, piši in beri, baron Arači. Pišejo tudi, da se stranka opira predvsem na male trgovce in obrtnike ter baje tudi na kmetsko ljudstvo, česar pa ni mogoče verjeti.

XI. dražba kož divjadi se vrši dne 25. januarja 1933 v prostorih velesejma v Ljubljani. Blago se sprejema v komisijo že sedaj. S pošiljatvijo kož naj nikdo ne odlašaja do zadnjega, ker je v korist stvari same, da »Divja koža« čimprej ve, s koliko in kakšnim blagom bo za dražbo založena. Komur poslovni red »Divje kože« ni znan, naj ga takoj zahteva. »Divja koža« je lovsko-prodajna organizacija, ki dela edinole v dobrobit našega lovstva. Lovci, poslužite se za vnovčenje svojega pridelka edinole te svoje prodajne organizacije. — »Divja koža«, Ljubljana, velesejem.

TEDENSKI KOLEDAR

- 8. januarja, nedelja: Severin.
- 9. januarja, ponedeljek: Julijan.
- 10. januarja, torek: Pavel.
- 11. januarja, sreda: Ilgin.
- 12. januarja, četrtek: Ernest.
- 13. januarja, petek: Veronika.
- 14. januarja, sobota: Feliks.

SEJMI

- 9. januarja: Šmarje pri Jelšah, Nova cerkev.
- 10. januarja: Trnovo, Žerovnica, Krka, Zalog, Dolnja Lendava.
- 11. januarja: Planina.
- 12. januarja: Lutomer, Turnišče.
- 14. januarja: Sv. Filip v Veračah.

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Janko Furlan:

Kmet

(Nadaljevanje)

Premoč zlatega in papirnatega denarja se občuti zlasti na trgu, kjer nima kmet pri nastavljanju cen svojim produktom prav nobene besede. Organiziran je ima v zelo skromni meri, neorganiziran pa nobene. Cene žitu n. pr. nastavljajo velike svetovne borze, ki kupujejo in prodajajo žito iz bogatih žitorodnih krajev (Kanada, Argentina, Severna Amerika, Indija). Tukaj odločajo o ceni oni, ki niso žita niti videli, kaj še pridelovali. Posledic te kupčije ne občuti le naš kmet, ampak prav tako tudi ameriški farmer; saj se je njegov v kmetijstvu investirani kapital že pred svetovno gospodarsko krizo (leta 1929) obrestoval le po 2%. Da je bil tako daleč izigran, je povsem razumljivo, ker namen kapitalističnih podjetij je vedno in povsod en in isti: uvrednotenje blaga s čim večjim prirastkom — dobičkom. In prav Amerika predstavlja tempel kapitalistične »kulture«, ki je zadala največje udarce baš poljedelstvu. Mehanizacija obdelovanja, uspehi z umetnim gnojenjem, specializacija itd. kar vse je terjala od kapitalizma zasanjana gospodarska prosperiteta (prospevanje), so poglne poljedelstvo v masno produkcijo, ki ni po l. 1929, ko se je pričela splošna gospodarska kriza, našla kupovanja sposobnega trga. Samo v Kanadi je površje s pšenico obsejane zemlje porastlo v dobrih 15 letih (do l. 1929) od 11 milijonov na 25 milijonov njiv. Tehnika je izpodri-

nila vprežno živino in število konj in mul je padlo od 21 in pol milijona na 12 milijonov. Posledica je bila krčenje na pridelovanju krme in radi težav v vnovčenju pridelkov je rentabilnost padla na ničlo.

Kanada ima le okrog 10 milijonov ljudi in lahko krije 40% celotne svetovne potrebe na žitu. Njen letni pridelok je namreč okrog 120 milijonov stotov pšeničnega zrnja. Pa pomislite, kake dobičke so pred svetovno gospodarsko krizo želi borzni špekulanti. Zato smo kruh tudi drago plačevali.

Kmet je torej povsod izigran in bo to vse dotlej, dokler ne stopi v tempel spoznanja, da mora iskati pomoč le v svojih vrstah. Razrvan je gospodarsko in zato tudi moralno. Pravimo »zato«, ker morala potuje vzporedno z gospodarstvom. Saj je znano dejstvo, da sta dve legli nemorale: eno je preveliko izobilje — bogastvo, drugo pomanjkanje — siromaštvo. Zato si tudi moramo biti na jasnem, da so tako običajne pridige moralistov — in teh je žalibog preveč — prst v vodo ali bolje ironija, kakor jo slika veliki Cankar v svoji »Krapanovi kobili«: »Krava je dobrega srca, a nema mleka.« Tako radi se znašamo samo nad preprostim svetom, nad njegovimi razvadami in nepotrebnimi potrebami, a nikoli ne potipljemo sami sebe in se vprašamo, če je pri nas vse v redu. Ali pa, da bi skušali izluščiti vzroke temu zlu in razvozljati pojav od ene strani, ki je za resnično lečenje nujno potrebna. Zato se tudi čudimo, če naša sicer dobra svarila in priporočila, kakor »Varčuj, bodi skromen, več proizvajaj« itd. izzvenijo neuspešno,

ker pogubne razvade zavzemajo vedno večji obseg in pobeljena stavba razpada. Seveda je lažje predpisovati, kakšno naj bi ljudstvo bilo, kakor pa karati, zakaj tako ni ali pa delati, da tako bo. Ali ni že zgolj dejstvo, da uzremo vse mogoče slabosti najprej ali celó samo v nižji plasti naroda — v kmetu in delavcu — zadosten dokaz naše pogrešene miselnosti in pomanjkanja socialnega vpogleda? Kolikokrat se n. pr. spotikamo nad mestno modo, ki segajo njene veje do najbolj oddaljenega gorskega sela in zaman iščemo vasi, ki bi še vedno živele svoje preprosto življenje, svojo skromnost in nošo. Naši mladeniči in mladenke se naglo oddaljujejo od pristnosti svojih očetov in mater. Težnja po luksuzu zavzema vedno večji obseg in zanaša med narod dvojno zlo: gmotno in moralno. Če se n. pr. kmečka mladenka zasanja v moderno ostrizeno mestno gospodično, ne zahrepeni le po lepi obleki in rumenih nohtih, njena bujna domišljija prodira tudi v življenje mestne dame, ki da je kaj lepo in prijetno. V skriti škatljici parfema raste omalovaževanje kmečkega življenja, deklet se sramuje srpa in motike, ker je to udejstvovanje protivno njenim sanjam, manj vredno in poniževalno. Vse to je žalostna resnica. A vprašajmo se, zakaj da ima deklet te zmotne sanje in zakaj omalovažuje svoj stan. Razlaga tega pojava leži na dlani tako-le:

(Nadaljevanje sledi.)

Kmetska mladina naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Gruda«!

Domače vesti

Potrošnja piva. Po podatkih Zveze pivovar-niške industrije je znašala potrošnja piva v naši državi leta 1928 727.000 hl, leta 1931 540.000 hl, leta 1932 pa 319.000 hl.

Požrtvovalen obmejni stražnik. Neki obmej-ni stražnik je pri Radgoni stal ob reki Muri na straži. Opazil je kako beži proti nabrežju reke neka žena z otrokom v naročju v namenu, da izvrši samomor. Stražnik se je spustil v tek, prišel pa je prepozno, ker je nesrečna žena medtem že skočila v vodo. Stražnik pa se je pogumno pognal za njo ter se mu je posrečilo oteiti ženo z otrokom vred.

Rop sredi noči. V Sedlašku v Halozah sta dva neznanca v noči napadla posestnico Lizo Pernetovo, udrla v hišo ter tam pobrala, kar jima je prišlo pod roke.

Nesreča. V Gorici pri Dobrni se je pone-srečil Vinko Jamnikar; med plezanjem je padel z odra, pri padcu se je ujel za kavelj, ki mu je odtrgal kost nad očesom.

V Mariboru so se pojavili falzifikati ban-kovcev po 1000 mark. Spravil jih je v promet neki grafolog.

47.880 radioaparatorov je bilo koncem l. 1931 v naši državi.

Novi bankovci po 1000 Din. S 1. januarjem 1933 je pričela Narodna banka zamenjavati se-danjše 1000-dinarske bankovce. Novi bankovci imajo datum 1. december 1931. Stari novi osta-nejo v prometu do preklica.

Nesreča v gozdu. Pred dnevi je podiral drevje in pripravljal drva v domačem gozdu 31-letni posestnikov sin Alojzij Verdnic iz Zg. Lož-nice. Neko padajoče deblo je zgrešilo namenje-no mu smer in se zavalilo Verdniku na desno nogo in mu jo zlomilo pod kolonom.

Samomor trgovčeve žene zaradi konkurza. V bližini Srbobrana je reka Krivaja naplavila truplo žene trgovca Samuela Šajniča iz Srbobra-na. Očividno je izvršila samomor, ker je moral mož pred kratkim zaradi slabega poslovanja na-povedati konkurz.

† Gustav Vidic. Na starega leta dan je umri v Ljubljani po dolgi bolezni g. Gustav Vidic, p. d. Slapar, posestnik in gostilničar v Lukovici. Star je bil šele 32 let. Naj počiva v miru.

Delna prepoved ribolova v Kolpi. Banska uprava prepoveduje v reki Kolpi kolikor spada v področje Dravske banovine kakor tudi v vseh onih mrtvicah, mlakah in umetnih strugah, ki so s Kolpo tudi samo od časa do časa v taki zvezi, kakršna je primerna za ribjo selitev, do nadalj-njega vsak drug način ribolova nego s trnkom. Pristopki te prepovedi, ki stopi v veljavo 1. marca 1933, se kaznujejo po členu 74 uredbe o ribarstvu.

Obsojen upravitelj pošte. Pred senatom okrožnega sodišča v Mostarju je bil obsojen na 3 leta robije bivši poštni upravitelj Nikola Man-dič. Mandič je nekega dne izginil in z njim vred 85.000 dinarjev. Na Rakeku pa so ga ujeli, ko je hotel pobegniti v Italijo.

Žrtve nesreč. V Breznem pri Zidanem mo-stu je pri delu v rudniku podsulo 36-letnega ru-darja Alojza Ferlinca in mu zlomilo desno nogo pod kolonom. — 27-letni dninar Albert Žvižgaj iz Trnovelj pri Celju je obsekaval suhe veje na drevesu. Med delom mu je spodrsnilo in padel je pet metrov globoko na glavo. Dobil je težje poškodb na glavi in močan pretres možganov.

Za župana v Šmartnem pri Litiji je imeno-van g. Jože Strman iz Male Kostrevice.

Za župana šmihel-stopiške občine je imeno-van g. Josip Matko, gostilničar in posestnik v Gotni vasi.

Davčne prijave. Davčni oddelek finančnega ministrstva je naložil s posebno okrožnico davč-nim upravam, da morajo takoj z običajnim jav-nim pozivom pozvati davčne obvezance, da predložijo davčne prijave o davku na dohodnino, o davku na poslovni promet in davku na neože-njene za leto 1933. Rok za prijave poteče 31. ja-nuarja 1933.

Tragična smrt v vodnjaku. Preteklo soboto popoldne je odšla mlada posestnikova žena Ge-novefa Domanjkova iz Čakove v ljutomerskem okraju na domače dvorišče po vodo. Ko je vlekla iz vodnjaka vedro, ji je na poledenelih tleh ne-nadoma spodrsnilo in strmoglavila je v vodnjak. Pljusak je čula soseda Keglova, ki je poklicala na pomoč moža, voščane in orožnike. A nesreč-no Domanjkovo so že mrtvo potegnili iz vodnja-ka. Na glavi je imela globoko rano in razbito vso lobanjo. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je bila že rana, ki jo je dobila pri padcu, smrtna.

Epidemija otroških bolezni. V kranjskem okraju je letošnjo jesen močno izbruhnila epi-demija raznih otroških bolezni. Od srede okto-bra 1932 pa do zdaj je zdravstveni odsek na okrajnem načelstvu registriral 46 slučajev davi-ce, 14 slučajev ošpic in 4 slučaje škrlatinke. Iz-med teh sta bila 2 smrtna slučaja.

Svinja z dvema srci. Ta izreden slučaj je ugotovil neki špehar na Hajdini. Pri raztele-senju zaklane svinje je namreč našel v drobno-vju dve popolnoma normalno razviti srci. Ta ne-navadni slučaj je javil ptujskemu občinskemu veterinarju, ki je srci preiskal ter ugotovil, da sta res povsem normalno razviti, samo s to raz-liko, da je delovalo le eno srce, dočim je bilo drugo brez funkcije, dasi je bilo popolnoma raz-vito.

Požar v božični noči. V Dolenjskih Toplicah je kmalu po polnočni službi božji v sveti noči pričelo goreti v šupi posestnika in mizarja Petra Henigmána. Prvi je opazil ogenj posestnik Kren iz Drganjih sel, ki se je vračal od polnoč-ne maše domov. Brž je sklical ljudi, prišli so tudi gasilci z ročno brizgalno in so ogenj še ob pravem času pogasili. Sicer bi bila nesreča ve-lika, ker je v bližini več poslopij, ki so lesena in s slamo krita. Ogenj je nastal najbrž zato, ker je kdo zavrgel, gredoč k polnočnici, ogorek trske, s katero si je svetil v temni noči.

Požar v dveh zidanicah. Na Štefanovo ponoči je nastal v Straži na Dolenjskem v zidanci kova-ča Frana Markoviča iz Gornjega Gradišča pri Toplicah požar, ki je uničil poslopje do tal. Ena-ko je popolnoma pogorela zidanca vinogradnika Šimona na Drganjih selih.

Huda globa zaradi kršitev deviznih predpi-sov. Z odlokom finančnega ministra je bil Ar-tur Löwenberger, lastnik tvrdke z manufaktur-nim blagom v Novem Sadu, kaznovan z denarno globo 200.000 Din zaradi prekršitve pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami.

344 dijakov so odpustili z belgrajskih gim-nazij na koncu prvega polletja zaradi slabega aspeha v šoli.

Banovinski subvencijski mrjaščki. Kakor vsako leto bo oddajala kr. banska uprava tudi letošnje leto subvencijske mrjaščke iz najboljših priznanih rejskih središč. Oddaja se bo vršila v času od 1. junija do 30. septembra, in sicer se bodo oddajali spomladanski mrjaščki v starosti 3—5 mesecev v teži 30 do 60 kg. Prošnjik bo plačal od kg žive teže po 5 Din. Višek nad to ceno in vse nakupne in prevozne stroške do na-membne železniške postaje plača banska upra-va. Prošnje na predpisanem obrazcu je vložiti najkasneje do 31. marca 1933 pri pristojnem sre-skem načelstvu. Istočasno je vplačati varščino 100 Din, ki se bo zaračunala v kupno ceno in za-pade, če prošnjik mrjasca ne bi hotel prevzeti. Na prošnje brez varščine, na prepozno vložene prošnje, kakor tudi za one, ki bodo vložene ne-posredno pri banški upravi, se ne bo oziralo. Prednost imajo člani živinorejskih organizacij in kinetijskih podružnic.

Kmalu bi živo pokopali. V Trenčanih na Hrvatskem se je vršil pogreb Stane Braković, ki je imela tifus. Ko je pravoslavni svečenik ob grobu pel mrtvaške molitve, je Stana nenado-ma začela razbijati v krsti. Vsi pogrebelci so se v strahu razbežali. Stana je le navidezno umrla in je bila rešena zadnji hip, sicer bi jo živo pokopali.

Ciganska ljubezen. Blizu Križevcev so tabo-rili cigani, pri katerih je živela tudi izredno lepa in mlada Mara Nikolčeva. Vanjo se je zaljubilo več ciganov, toda starši so ji branili, da bi vzela koga izmed njih za moža, ker ni bila stara niti 14 let. Cigan Branko Gjorgjevič se je zato dogo-voril z nekaterimi znanci ter v pretekli noči vdrl v kočo Nikolčeve družine, ugrabil dekletce in ustrahoval z orožjem njene starše. Deklico so zvezali, jo spravili v avtomobil ter pobegnili. Ostali cigani so jih zasledovali na konjih, toda avtomobila niso mogli dohietati. Oblastva so uvedla zasledovanje.

Zlato v Bosni. Iz Banjaluke poročajo, da je advokat dr. Vinko Mikolji od ministrstva za šu-me in rudnike dobil koncesijo za izpiranje zlata v reki Vrbasu in nekaterih njenih pritokih.

Nad 100 ponesrečencev na božič. Kakor po-ročajo iz Beograda, se je tamkaj na božič pone-srečilo zaradi nenavadne poledice nad sto oseb na poledenelih ulicah in hodnikih. Hodni-ki so bili drsališča v pravem pomenu besede, ker niti občina niti hišni lastniki niso storili svoje dolžnosti, da bi potrosili hodnike. V bolni-cah je zmanjkalo prostora za ponesrečence.

Odpust delavcev. Tovarna čevljev »Petoviac« je odpovedala vsem svojim tovarniškim delav-cem — 140 po številu — službo.

Davčni urad v Kozjem. Finančni minister je odredil, da se od davčne uprave v Šmarju pri Jelšah loči teritorij okrajnega sodišča Kozje ter da se za ta teritorij ustanovi posebna davčna uprava v Kozjem pod pogojem, da ta občina sa-ma preskrbi davčni upravi brezplačne prostore, razsvetljavo in služabništvo. Nova davčna uprava bo pričela poslovati 1. januarja 1933.

Otrok zgorel. V hiši kmeta Tome Konjiča v Pokupski Luki pri Karlovcu se je pripetila tež-ka nesreča. Kmet je bil z ženo na dvorišču, v hiši je pa ostala 4-letna hčerka Slavica. Igrala se je pri štedilniku in naenkrat se je vnela na nji objeka. Začela je klicati na pomoč, prihitela sta oče in mati, ki sta jo brž polila z vodo, a bi-la je že tako opečena, da je kmalu v strašnih mukah izdihnila.

Vojni dolgovi v številkah

Naše čitatelje gotovo zanima, kako prav za prav izgledajo in koliki so ti vojni dolgovi, o katerih se danes povsod govori. V naslednjem slika teh dolgov:

Vsota vseh (v milijonih dinarjev):		
Države upnice:	terjatev	dolgov
Zed. drž. S. A.	20.822-7	—
Francoska	13.855-8	10.497-1
Angleška	10.685-8	9.754-2
Belgija	1.454-2	849-0
Jugoslavija	874-1	338-6
Italija	4.056-6	3.517-7
Japonska	109-5	—
Grška	216-1	164-5
Portugalska	159-5	109-6
Rumunija	447-2	422-6
Holandska	18-3	—
Kanada	13-2	—
Norveška	6-2	—
Švica	4-6	—
Luksemburg	4-0	—
Švedska	1-9	—
Avstrija	0-8	—
Danska	0-5	—
Države dolžnice:		
Nemčija	0-2	25.600-1
Poljska	4-4	661-1
Češkoslovaška	1-1	424-8
Avstrija	—	116-1
Bolgarska	0-66	78-6
Estonija	—	45-5
Letonija	—	34-7
Madžarska	4-2	35-0
Finska	—	19-1
Litva	—	14-7

Skupno: 52.741-5 51.741-5

Vesti iz sveta

Zelje Italije in Nemčije. Poučeni krogi trde, da sta Nemčija in Italija zahtevali od Francije, naj poruši svoje utrdbe na mejah.

Milijardni dolgovi berlinske občine. Celoten dolg mesta Berlina znaša po najnovejši uradni statistiki 1.225.450.000 mark, to je četrtno dolga, ki ga je imela vsa nemška država leta 1923. Za to ogromno vsoto mora mesto plačevati na obresti in amortizacijo 108 milijonov mark letno.

Španska armada. Vojno ministrstvo je določilo kontingente španske vojske tako: 109.607 vojakov, 7973 častnikov, 165 brigadnih in 80 divizijskih generalov.

Buffetni vagoni. Zgledu Češkoslovaške, ki je sklenila na svojih progah dosedanje jedilne vagonne spremeni v vagonne z buffetom, sledi sedaj republika Avstrija. Jedilni vagoni se zaradi gospodarske krize niso več izplačali, ker zahteva občinstvo cenejših jedi v manjših obrokih.

Prepovedano kajenje v vlakih. Češkoslovaško železniško ministrstvo je izdalo zelo umestno uredbu glede kadilcev. V vagonih, kjer so kupeji za nekadilce, je odslej iz zdravstvenih in varnostnih ozirov strogo prepovedano kajenje. Vagoni in kupeji za nekadilce bodo odslej ne le znotraj, ampak tudi na vnanji strani označeni z zadevnimi tablicami. Za vsak prestop te vrste je uvedena denarna globa v znesku 5 Kč.

Električna železnica preko Kavkaza. Te dni je bila sklenjena zgraditev električne železnice preko Kavkaza. Gre za najvišje ležečo električno železnico na svetu. Transkavkaška železnica bo zmanjšala vožnjo med Moskvo in Tiflisom za 24 ur ter bo pomenila v prometu prihranek 50 milijonov rubljev letno. Zgraditev železnice bo zelo težavna, ker bodo morali napraviti več tunelov, od katerih bo eden dolg 6 km.

Strašna nadloga. Ogromne množine kobilic so uničile v Formozi v južni Ameriki 40 odstotkov bombažnih in tobačnih plantaž. Roji kobilic so se razširili 9 km daleč.

Samomorilna epidemija v Berlinu. Med božičnimi prazniki je 23 Berlinčanov hotelo izvršiti samomor. Nagla pomoč je preprečila, da se ni še več drugih, ki so si hoteli vzeti življenje, usmrtilo. Kljub temu je bila v 7 slučajih vsa pomoč brezuspešna.

Newyorška božična bilanca. 311 mrtvih in 500 ranjenih — taka je bilanca božičnih praznikov v New Yorku. Največ žrtev so zahtevali avtomobili, 11 ljudi je utonilo, 8 so jih povozili vlaki in 10 ljudi pa je izgubilo življenje pri ognju.

Udosa delavcev. V okolici Piotrkova na Poljskem je sedem brezposelnih delavcev prenočilo pod kozolcem. Iz nepredvidnosti je en delavec vrgel ogorek cigare v stran, ne da bi jo ugasnil. Kozolec se je kasneje vnel in zgorel do tal. Vseh sedem nesrečnih delavcev je zgorelo pri živih telesih.

Požar v Barceloni. V veliki trgovski četrti na Rambli je izbruhnil na božični praznik velik ogenj, ki je uničil del te četrti. Požar je nastal zaradi preskoka električne iskre na neko otroško igračo in je bil tako silovit, da je ogrožal vso okolico. Mnogo hiš in palač je pogorelo do tal in zaradi uničenja trgovin je zdaj 1500 nameščencev brez dela.

Pomlad namestu zime. Iz Rusije poročajo, da vlada tam letos neobičajno milo zimsko vreme. Čeprav je navada, da pritisne že sredi decembra strupen mraz, je temu letos drugače. Od povsod javljajo, da stoji toplomer 4 do 8 stopinj nad ničlo. Kljub nočnemu hladu, ki je precej občuten, so v Moskvi že začeli brsteti popki in tudi Finski zaliv še ni zamrznil.

Polom je doživela največja ameriška tvrdka s pšenico Price v Teksasu.

Poljska zunanja trgovina se je v zadnjem času lepo razvila. Največji odjemalci poljskega blaga so Anglija, Nemčija, Francija, Švedska, Češkoslovaška in Španija.

Na ameriških univerzah je pri zadnjem vpisovanju precej padlo število dijakov.

Novo cigarete. Monopolska uprava je dala v promet dve novi vrsti cigaret »Dravac in »Ibar«, da zadovolji kadilce nižjih vrst cigaret in jim nudi večjo izbiro. Cigarete »Ibar« se prodajajo po štiri za dinar, cigarete »Dravac« pa po pet za dinar. Razen teh novih cigaret pride v promet tudi savski tobak in sicer omot 10 gramov po prodajni ceni 1-50 Din.

Nesreče na morju. Kitajski parnik »Sinfutaj« je na vožnji iz Pekova v Pingfo zadel na čeri in se potopil. 35 moških posadke je utonilo, 17 mornarjev pa so rešili. — Pri vstopu v neko ameriško luko je trčil motorni čoln, na katerem je bilo 32 delavcev, z nekim parnikom. Čoln se je prevrnil in potopil, 21 delavcev so rešili, vsi ostali pa so utonili.

Bankovci v klavirju. V Tomažovu je dala rodbina nekega industrijca uglasiti klavir. Uglasilec je dolgo pregledoval instrument in ni mogel odkriti, čemu tako čudno doni. Slednjič je pretaknil vse kotičke in našel pod strunami šope bankovcev treh držav: stare Avstro-ogrske, cesarske Nemčije in carske Rusije. Prvih je bilo za 70.000 kron, drugih za 100.000 mark, tretjih pa za 70.000 rubljev. Seveda je danes ves ta denar brez vrednosti, dočim bi se dal še pred dvajsetimi leti vnovčiti.

V Tokiu, glavnem mestu Japonske, je v kratkem času že tretjič prišlo do velike požarne katastrofe. Zadnji požar je upepelil nad 100 hiš.

Umetno sree. Ameriškemu zdravniku Hymanu se je posrečilo senzacionalno odkritje. Skonstruiral je napravo, ki zbudi srce k življenju tudi potem, ko je že več ur počivalo brez utripanja. Aparatura sestoji v bistvu iz fine žice, ki jo porinejo v srčno mišico, nakar se zveže z električno strujo. Srčna mišica jame potem polagoma zopet delovati. Zdravnik je napravil doslej nad 2000 uspešnih poskusov na živalih. Slične poskuse so napravili nedavno tudi v Budimpešti in so tudi dobro uspeli.

Brata je ustrelil. Iz Jaroslavova na Češkem poročajo, da se je ondotnim policijskim oblastim javil jurist Emil Rosenberg. Izpovedal je, da je z revolverjem ustrelil lastnega brata Henrika, in sicer zategadelj, ker je bil brat iz uma ter se je izdajal za prestolonaslednika Rudolfa, s čimer je delal družini veliko sramoto.

Huda zima v Mali Aziji. Po vesteh vlada po vsej Mali Aziji strašna zima. V Ankari je temperatura padla na minus 24 stopinj. Na ruski meji pa je tudi že več ljudi zamrznilo.

Skrajna meja za tovore. Glede na dejstvo, da lahko povzroči nad 75 kg težko breme hude telesne poškodbe, so nekatere države določile skrajno dopustno težo, ki jo sme človek vzeti na svoja pleča. Zdaj se je k temu vprašanju oglašilo tudi mednarodno društvo transportnih delavcev in mlinskih težakov z zahtevo, da se maksimira skrajna meja za tovore na 80 kg.

Najdenčkova sreča. Poljski kmetič Katuczinski je našel pred kratkim v razoru na svoji njivi svehjen otroških kunj in sroču, ki je bila z bučico pripeta k srajčki. Hotel je že šaro zagnat na sosedovo njivo, a se je premislil ter jo je pobral in nesel domov. Povedali so mu, da je za svoje odsotnosti dobil prirastek v podobni otročička, ki ga je neznana oseba pustila v njegovi hiši. Mož in žena sta sedla k mizi ter začela ugibati, kaj bi storila z najdenčkom. Slednjič se je žena odločila, da obdrži otroka pri hiši. Nekaj dni pozneje je prišel v hišo blagoslov. Srečka, ki je bila priložena svehnjemu otroške obleke, je zadela dobitke v znesku 150.000 dinarjev, ki bodo pač zadoščali, da dorase dete v ugodnih razmerah.

Rusi in Japenci so sklenili petrolejski dogovor, po katerem bo Japonska kupila letno 300.000 ton ruskega petroleja.

Razstavo štedljivosti so otvorili v Parizu. Namen te razstave je, da pouči obiskovalce, kako se da vsaka reč do skrajnosti izrabiti.

V Romuniji so odkrili široko komunistično vohunsko organizacijo, kjer so imele ženske vohunke glavno vlogo.

Kitajsko-japonska vojna? Poročajo, da vlada med Kitajsko in Japonsko zelo napeto razmerje ter da je pričakovati ponovno vojno.

Kratka zakonska sreča je bila namenjena nekemu francoskemu paru; ko se je po poroki podal na ženitovanjsko potovanje v letalu, je letalo strmoglavilo na zemljo in uničilo zakonsko srečo.

V Ameriki baje zelo izumirajo milijonarji in sicer se je njih število skrčilo več kot za polovico. Čisto prav.

Stalin, sedanji ruski diktator, se bo baje umaknil, za naslednika se imenuje Kirov.

Na Angleškem se je hudo razširila španska bolezen.

Veliko tihotapsko afero imajo na Poljskem, in sicer so dobili dobro zasnovano tihotapsko družbo, ki se je bavila s tihotapljenjem žita.

Potres je v Mehiki popolnoma uničil dve naselbini, 40 ljudi je poginilo.

Velika rudniška nesreča v premogovniku v Illinoisu v Ameriki je zahtevala nad 40 življenj.

Zanimiv predlog. Znan ameriški strokovnjak Northon je predlagal, da bi bil odslej električni dolar podlaga denarstva in ne več zlato. Ta podlaga bi temeljila na električnih napravah vsega sveta in bi odstranila slabo razdelitev zlata.

V Južni Afriki so ukinili zlati standard. To je predvsem zanimivo zaradi tega, ker v južni Afriki kopljejo zlato, ki pa ne ostaja doma, temveč ga pokupijo Evropejci.

Nemčija vrši potom radija prav intenzivno propagando za revizijo vzhodnih mej, to je mej ob Poljski. Poljaki pa so prav energično odgovorili, da so poljske meje nedotakljive in jih bodo branili do skrajnosti.

Za klanje živine v klavnicah se mora plačati skupni davek na poslovni promet. Če se od te živine kaj izvozi v tujino, se mora izvoznik poslužiti § 12 zakona o skupnem davku na poslovni promet in zahtevati povračilo davka.

Češkoslovaški proračun za l. 1933 je v primeri s proračunom za leto 1932 znižan za okoli 700 milijonov.

Zivinorejski tečaji

V mesecu decembru je priredila kr. banska uprava v Sv. Juriju ob j. ž. na kmetijski šoli tridnevni tečaj za mlečne nadziratelje pri sivo-pšenični pasmi (pomurska). Tečaja se je udeležilo 36 oseb, večinoma mladih, nabudnih mladeničev, ki vršijo mlečno kontrolo pri že postojajočih društvih, združenih v selekcijsko zvezo, ki ima svoj sedež v Sv. Juriju. Iz nekaterih krajev pa so prišli mladeniči z namenom, da se izučijo za delovanje v zivinorejskih organizacijah, ki se nameravajo v tem okraju na novo ustanoviti.

Poleg predavanj o vodenju zivinorejskih organizacij, mlečni kontroli, vzreji in oskrbovanju živine se je vršil tudi pouk o ravnanju z mlekom in pridobivanju kreme. Na tečaju so predavali ravnatelj zavoda g. inž. Petkovšek, inž. Koprivšek in banovinski zivinorejski referent inž. Wenko ter potovalni mlekarški učitelj Pavlica.

Po tečaju se je vršila seja selekcijske zveze, na kateri se je razpravljalo o tekočem delu in sestavi proračuna za bodoče leto.

Dne 14. t. m. se je vršil v Lisičjem mlekarški tečaj pri ondotni mlekarški zadrugi.

Dne 15. decembra se je vršil zivinorejski tečaj v Smarju pri Jelšah z namenom, da oživi že pred par leti ustanovljeno zivinorejsko zadrugo. Tečaj je posetilo veliko število članov zivinorejske, pred vsem pa gospodarske zadruge, ki ima v Smarju svojo mlekaruo.

Zivinorejci, posnemajte delovanje nekaterih zivinorejskih selekcijskih društev za pomursko pasmo, ki so pokazala tekom maloletnega delovanja že precejšnje uspehe. Samo z izvajanjem mlečne kontrole in stroge odbire dobre plemenske živine, je zagotovljena boljša bodočnost naši zivinoreji.

Proti obrestnemu oderuštju

Pri reševanju »gospodarske krize« igra veliko važnost tudi vprašanje obresti. Prav obresti so ponekod tista zlata jama za različne kapitaliste, ki sijajno živijo brez dela in bogate na račun drugih. Izgleda, da bo tudi ta zlata jama polagoma ugasnila. Po vseh državah so že resno načeli to vprašanje. Zlasti zanimiv pa je predlog nekoga ameriškega poslanca, ki zahteva, naj se za kapital predpiše takorekoč petdnevni teden. Obresti naj bi se zaračunale samo za pet dni v tednu, kar bi pomenilo znižanje obresti za 29 odstotkov. S tem svojim originalnim predlogom hoče dokazati bankirjem, da je potrebno poceniti kapital, ker ni dolžnost samo živega kapitala, da rešuje krizo s krajšim delovnim časom.

★

Ali je to pametno?

V Vel. Kikindi živi bogat posestnik Jagerovič, ki je imel prihranjenih 20.000 dinarjev. Denarja pa ni zaupal denarnim zavodom, temveč ga je dal ženi, da ga varno shrani. Žena je denar spravila v vrečo, za katero delj časa nista pogledala. Kupil pa je Jagerovič večje zemljišče. Ker je moral takoj plačati, je šel v kamro in segel v vrečo po denar. Silno pa je bil presenečen, ko je našel bankovce vse razgrizene od

miši. V prvi jezi je hotel ženo ubiti, toda mu je ubežala. Nato je šel na pod in se obesil. V zadnjem hipu so ga domači rešili. In vsa ta zgodba le zaradi 20 jurjev, ki so jih miši razgrizle. Zdaj pa presodite, kaj je pametno!!!

★

Kmetje štrajkajo

Redko se primeri, da posežejo kmetje po skrajnem sredstvu. Zadnje čase pa tudi to ni več redkost, kajti tudi kmetjsko ljudstvo postaja čedalje bolj politično izobraženo in zna ščititi svoje življenjske interese samo, brez kakršnegakoli jerobstva. V tem je zdravje in velik napredek kmetjskega stanu.

Svojčas smo obširno poročali o kmetjskem štrajku na Poljskem. Pred kratkim pa je nad tisoč kmetov v okolici Tursa na Francoskem pričelo štrajkati. In sicer so kmetje sklenili, da ne bodo kupovali nobenih gnojil tako dolgo, dokler ne bo vlada določila cene za pšenico vsaj na 130 frankov za meterski stož.

★

V Španiji zopet revolucija?

V zadnjih časih so v Španiji pogosti nemiri in napadi. Številne hišne preiskave in aretacije so odkrile široko zasnovano organizacijo, ki je pripravljala prevrat. Bajе so zaroto finansirali španski monarhisti.

Drobne gospodarske vesti

Letošnja trgateg v Hercegovini je dala 1240 vagonov grozdja.

Žitna letina v Nemčiji. Pridelalo se je 8.271.000 ton ozimne rži, 93.000 ton jare rži, 4.356.000 ton ozimne pšenice, 647.000 ton jare pšenice, 155.000 pirjevice (Spelze), 624.000 ton jarega ječmena, 6.650.000 ton ovsu.

Izvoz sadja. V decembru preteklega leta je bilo izvoženih jabolk: v Nemčijo 98, v Češkoslovaško 17, v Avstrijo 3, Grčijo 2 in Italijo 1 vagon.

Bombaž bodo pričeli saditi na Češkoslovaškem. Zaenkrat bodo zasadili poskusno ozemlje 20 ha na južnem Slovaškem.

Zunanja trgovina Rusije je v 10 mesecih pret. leta znašala 1050 milijonov. V trgovskem prometu z Rusijo je na prvem mestu Nemčija, nato Anglija, Italija in Amerika.

Nov kartel. Vrše se pogajanja med različni zastopniki industrije umetne svile za ustanovitev kartela. S tem bi bila svobodna konkurenca uničena in bi kartel cene po mili volji diktiral. Hvala bogu, da kmetje ne potrebujejo umetne svile; težko pa bodo prizadeti meščani in njih moda.

★

Konjice. Sadjarska in vrtnarska podružnica za okraj Konjice bode imela svoj redni občni zbor v Zrečah, dne 8. januarja 1933. ob pol 9. uri v osnovni šoli. Za tem se vrši istotam tudi občni zbor čebelarške podružnice.

EKONOM

Glavna Gospodarska
Zadruga v Ljubljani,
Koledvorska ulica 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste
deželnih pridelkov, najfinejšo bannaško in domačo moko, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Dopisi

Zlatolice na Dravskem polju. Zadruga klavnica, registrirana zadruga z. o. z. v Zlatolici naznanja vsem kmetovalcem oziroma živinorejcem, da sprejema svoje člane, kateri želijo s svojimi lastnimi svinjami na trg v Maribor ali Ptuj, da se pozivajo, naj pristopijo k zadrugi in se v to svrhu javijo pri načelnstvu v Zlatolici, odnosno pri g. Šolarju. Vzrok, da se je ustanovila ta zadruga, je ta: živinorejci iz Dravskega polja so imeli nekak privilegij, katerega so se že posluževali čez 150 let. Ker je mariborska občina na tem polju, oziroma njen bivši funkcionarji, delala nekake zapreke in prišla s takimi predpisi, da se živinorejci tamošnjega trga s svojimi lastno prirejenimi svinjami niso mogli več posluževati, so si ustanovili isto. Zadruga se je ustanovila 10. aprila t. l., pristopila k Zvezi slov. zadrug v Ljubljani. Stopila je v stik z mariborskim mestnim načelstvom, katero je dovolilo dovoz njenih mesnih izdelkov. Razen tega je zadruga zaprosila kr. banko upravo v Ljubljani za dovoljenje oziroma omiljenje pravilnika za ogledovanje klavnih živali in mesa čl. 46, tako da smejo živinorejci klati svinje na svojem domu, seveda na neoporečnem prostoru, t. j. vsak živinorejec, ki svinjo zakolje, jo raztelesi na 10 kg teže mesa, s kožo se dela po prejšnjem načinu, nakar se blago lahko natovori na snažen voz in v snažnih plah-tah povito, tako, da odgovarja cela stvar vsem higijenskim predpisom. K temu se pripomni, da imajo člani zadruga do nadaljnjega stojnice prejšnje, kakor so bile, in iste tehtnice, pač pa morajo biti te na meroizkusnem uradu preizkušene. V interesu zadruga je, da so stojnice urejene tako, da se lahko meso na istih obesi. Zdravniški nadpregled izvrši ravnateljstvo mestne klavnice v Mariboru. Za ptujski trg pa uradni živinozdravnik v Ptuj. Ostala potrebna navodila daje načelstvo zadruga same.

Šolar.

Sladka gora. S pomočjo banske uprave je pri nas dograjen vodovod. Pred kratkim je bil preizkušen, pri čemer se je naprava izvrstno izkazala. S tem se je pri nas rešilo eno najvažnejših gospodarskih vprašanj.

Položnice

V 50. številko »Kmetjskega lista« smo priložili poštne položnice vsem našim cenjenim naročnikom s prošnjo, da bi se jih poslužili ter čimprej poravnali naročnino za l. 1933, ki znaša, kakor doslej, 30 Din za celo leto.

Tolminsko mlekarsko združništvo uničeno

Mnogim je znano, da se je na Tolminskem v Julijski krajini najlepše razvijalo združništvo mlekarstvo. Malone po vseh večjih vaseh so se osnovala zadruga, ki so si pred svetovno vojno

Kmetjska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog.

ustvarile prav lepo gospodarsko delovanje. S tem gospodarstvom se je goriški kmet v gospodarskem oziru zelo osvobodil in postal samostojen. Številne zadruga so bile včlanjene v Zadruga zvezi v Gorici, nekatere pa v tržaški zvezi. Obeh zvez, ki sta bili tem številnim zadrugam v pomoč, se je polastil fašistični režim; obe je uničil, nakar je pričelo iti navzdol tudi z zadrugami. Tolminske mlekarske zadruga so se še dobro držale, ker jih vodijo kmetje sami, sami postavljajo uslužbenca in dosedaj so si ohranili popolno ingerenco v vseh poslih. Baš to

njihovo sodelovanje pri vodstvu njihovih podjetij jim jamči za dober napredek in razvoj zadruga in jih obenem obvaruje vsakega izrabljanja in škode. Tolminski kmet je na svojo mlekarsko zadruga ponosen in jo skrbno čuva, da ne bi prišla pod tuj vpliv in tako njegovemu gospodarstvu več škodila nego koristila.

Šele v zadnjem času se je pojavila resna nevarnost, da te zadruga uničijo. In sicer s tem, ker se je zgradila obsežna centralna mlekarna, ki pa je izključno v italijanskih rokah, in bo prevzemala mleko iz vse tolminske okolice.

Fašisti so spoznali, da so tolminske mlekarske zadruga edina gospodarska opora našega kmeta, ki jih zato skrbno čuva pred vsakim tujim vplivom. Zaradi tega so sklenili, da jih zasuznijo ne le v političnem, marveč še bolj v gospodarskem pogledu. To nalogo bo prevzela na Tolminskem nova mlekarna. Slovenskega kmeta bodo zasuznjili, tako, da bo moral nazadnje oddajati svoje mleko laški centrali po ceni, ki jo bo ona diktirala. Razburjenje tolminskih kmetov je nepopisno in splošno, ker čutijo, da bo tujec uničil vse njihovo gospodarstvo.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na
moške!

Na
veščice!

Ustanovljeno
1839

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknena blaga za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih

rut in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Pristopajte k

»Kmetijski Matice«

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje in
kolesa

Adler-
GRITZNER

Švicarski pletilni
stroji DUBIED

edino le pri tvrdki

Zaloga v Kranju
Trgovina Levičnik

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 29-18

za vodo.

Telef. št. 29-18

Brezplačen pouk v vezenju. — Večletno jamstvo.

Veselo in srečno novo leto 1933

želi vsem svojim prijateljem in znancem

LEOPOLD ŠEGA, Velike Lašče

trgovina z mešanim blagom in gostilna. Zaloga trboveljskega cementa, zaloga vseh vrst opeke opekarni v Ribnici, zaloga betonskega železa in ostalih vrst stavbnega materiala.

Posojila,

brezobrestna

za odkup zemljiško-knjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš podeljuje:

„Zadruga“
LJUBLJANA

Poštni predal 307
Išče zastopnike!

Priznana najboljši

Trboveljski
Portland-
cement

vedno v zalogi pri

»EKONOM«

Ljubljana

Kolodvorska ulica 7

VSAK

zaveden kmet

bi moral

čitati naš

list;

**Fige, laško brinje in
orehova jederca**

nudi najceneje

Sever & Komo., Ljubljana

KORUZO,

suho kakor tudi umetno sušeno
nudi po najnižjih cenah

Ekonom

Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5 1/2%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rente Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Račun pošt. hranil št. 14.257

Brzjavljavi: „KMETSKI DOM“

Telefon šte. 28-47